

ПЕРЕДПЛАТА на „РУСЛАН“
вносить: в Австрії:

на цілий рік 24 K
на пів року 12 K
на чверть року 6 K
на місяць 2 K

За границю:

на цілий рік: зі щоденною ви-
сылкою 7 доларів або 14 рублів;
з висылкою двічі в тиждень 6 до-
ларів або 12 рублів; з висылкою
щотижня 5 доларів або 10 руб.
Поодинокі члени по 10 сотиків.

Телефон Редакції ч. 1484.

Конто почт. щадниці ч. 98.704.

РУСЛАН

християнсько-суспільний деньник.

„Виреш ми очі і душу ми виреш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми сердце і віра руска“. — З Русланових польових М. Шашкевича.

Виходить у Львові щодня крім
неділь і руских свят о 5 год
по полудні. — Редакція, адміні-
страція і експедиція „Руслана“
при ул. Хмельовського ч. 15, II
поверх. Експедиція місцевих
в Агенції Соколовського ул. Я
гайлонська ч. 3.

Рукописи звертає ся лише
попередню засторогу.

Рекламації лише неопечатані
є вільні від податку. — Оповідки
звичайні приймають ся по ціні
20 с. від стрічки, а в „Надіслан-
ні“ 40 сот. Подяки і прива-
дження по 30 сот. від стрічки

Нові угруповання на Балкані.

(Δ) Деякі оповіщення з останніх днів висунули знов, хоч на короткий час, Балкан на перше місце — в політичних кругах. Взаємини Австро-Угорщини з Румунією і політика гр. Берхтольда супроти Румунії і Болгарії станули тепер в зовсім новім світлі. Найближчий час принесе нові пояснення. Тепер оповіщено болгарско-сербський тайний договір, котрий кидає поважну тінь на болгарських державників, керманців болгарської політики під час обох балканських війн і стає доказом, що вони зовсім незручно переводили свою задачу. Безуспішна завага від Росії і неперечно під російським напором в користь Сербії дане приречення болгарської помочи на случай австрійського наїзду є важким обжалованем політики Данева і Гешова.

Болгарія тяжко відокучувала сю вину болгарської дипломатії і тому не треба забувати про щире волю нових керманців болгарської політики, Радославова і Геннадієва, котрі намагають ся направили посповане своїми попередниками. Неперечно більшість болгарського населення бажає вірвати з давню політикою хитаня, між Віднем і Петербургом а передовсім визволити ся зпід нещасного російського впливу, котрий довів Болгарію до нещастя (доказом сего, що дотеперішні вибори, як за певних Генадієв, видали 75 прц. прихильних вислідів і нового напруження політики).

В Росії очевидно споглядають вельми немило на ці змагання в Болгарії, а давні сили в Росії висунувають ся знов, щоби в своїй гордості удержати далі балканські держави в ненастанній завазі, ті самі сили, що приневольили кн. Баттенберського до уступлення а тепер намагають ся повалити Фердинанда Кобурского. Істинно-руські в Болгарії раді

навіть викликати революцію, щоби досягнути свою ціль. Вони підбурюють і викликають недоволення русофільських кругів в Болгарії, щоби приневольити короля до уступлення і загоризити йому поворот до Софії. Лише королю тих кругів треба приписати оповіщення змісту болгарско-сербського договору тайного і що найбільш знаменне, дорогою через Паризж (Лавольський). Се стало ся якраз в тій хвили, коли король Фердинанд проживав в Угорщині і у Відні пересправляв з австрійськими державниками і з цісарем (четвер був на прощальнім послуханні у цісаря дуже сердешно прийнятий).

Сей побит короля Фердинанда в Австро-Угорщині дав привід до поговорів, що Болгарія бажає взагалі тіснішого зближення до Австрії і тридерж. союзу. Король болгарський міг сам висловити сю гадку, що у віденським правительстві найшов він зрозуміння і прихильність для можливого союзу, бо віденські державники під час цілого балканського пересилання вельми прихильно відносили ся до Болгарії і ще до недавня встоювали за ревізією Букарештського договору.

Однак мимомого у Відні будуть зріло надумувати ся над тим, щоби Болгарію висше ставити понад Румунію. Австро-Угорщина може тепер на Балкані мати лише господарські інтереси. Вправді булоб се користно для монархії, колиб в Болгарії разом з Альбанією втворила ся противага супроти великосербських змагань, однак справедливого союзу, або як говорять, військової конвенції Австро-Угорщина не заклочить з Болгарією. Тут могла би наша монархія зустрітись ся з новим ворогованем Росії, котра все ще не покинула надії на переможний вплив в Болгарії, а при тім могла би поспувати взаємини з Румунією. Се значило би, що Австро-Угорщина вмоталаб ся в внутрішній заколот Болгарії і булаб приневольена постояти за змагання до відплати деяких болгарських кругів. Бо так, як знаємо владу Болгар, то они не зречуть ся

того, щоби не відплатити ся за поразення в другій балканській війні Сербам і Грекам.

Австро-Угорщина, поступаючи розумно, буде даліше піддержувати добрі взаємини з Болгарією, не випускаючи ся в які небудь зобов'язання союзні і може вдоволити ся комбінацією Болгарія-Румунія-Туреччина, бо добрі взаємини між Болгарією і Румунією, а сих обох держав з Туреччиною є потрібні і творять основи до успокоєння і безпеки Балкану, а заразом бажане доповнене тридерж. союзу на ближнім Сході. Такий стан без заклочування договору єсть вигідний також для Болгарії, бо тісний союз з Австро-Угорщиною, як вже з деяких теперішних познань можна бачити, накликать би ненависть і ворогованя Росії і довів би до зверхних і внутрішніх труднощій. В теперішнім військовим і фінансовим занесенню не може Болгарія визнавати ненависті Росії і повинна на довгий час зречи ся власної і могутчої політики, а плекати добрі взаємини з сусідкою Румунією і Туреччиною. Як далеко поступили переговори що до привернення тіснїшого зближення з Туреччиною, поки що не відомо. Се лише певне, що такого зближення бажає Болгарія не для любови бісурманів, але з реальних потреб, щоби та кож на случай обрахунку з Грецією в най далшій будучині мати союзника або безпеку з другого боку.

З другого боку думають, що Румунія Греція і Сербія заклочать союз або зєднане з собою, а навіть були висті, що такий союз уже заклочений. Грецький король навіть висловив ся перед дошцем румунського деньника „Universul“, що румунсько-сербсько-грецьке зєднане було би могутчим чинником військовим і політичним на Балкані. Промовляв навіть за влученем Болгарії і Туреччини.

Однак такі бажання не находять підстави і оправданя в справдешних відносинах суперечностей інтересів і дійсних подіях. Можна

хита вірити в тривке порозуміння між Сербією і Грецією, Болгарією і Туреччиною, бо грецько-болгарські і грецько-турецькі суперечности інтересів не дадуть ся через віч усунути. Може се підлецувати державникам в Атені і Білгороді, щоби вийти в близькі взаємини з Румунією і видавати спільно прикази на Балкані.

Однак не можна припускати, щоби Румунія хотіла вийти із свого посереднього становища і прилучити ся до такого союзу. Політика вільної руки віддавала Румунії доси добрі прислуги і она буде таку даліше вести. Яко роземник на Балкані є она ланчкою у ваги, рішаючим чинником, в союзі з Сербією і Грецією она намагає ся, що буде втягнена в усі заколоти балканські і стане попишачем тридержавного зєднання. Все промовляє проти того, щоби Румунія змінила своє становище.

Також посередництво Румунії в грецько-турецькім спорі стає доказом, що румунські державники, котрі доси все визнавали ся яко справдешні політики, не покинуть традиційного становища. Їм розходило ся лише о се, щоби раз покінчити з розладом, щоби привернути мир на Балкані, і уникнути відокремлення Греції, але не о те, щоби Туреччину упокорити. Румунська державна політика іде прямим шляхом і певним і не дасть ся заманити медоточивими словами сербськими або грецькими. Можливість румунсько-сербсько-грецького зєднання розвіє ся як мрак.

Вправді в другій балканській війні втворили ся нові угруповання, але се не були союзи. Справа все ще доперва виторюють ся. Констеляція все ще буде змінити ся, але се тільки річ певна, що давний Балкан не верне.

На українським Парнасі.

(Конець).

І стали раду радити та не як на Турка стати, лиш як свій безсмертний захист, свій Парнас, свій режим перед всілякими інтрузама, як отсей відважний гігант, забезпечити. Стали отже радити, якою огорожею его огородити та якими мурами обвести і скріпити.

Найбільш вимовний бог переконував: — Сей виступ, говорив він, се імператентний визов мужа, кинений в лице цілого божеського Парнасу. Се обиди не одного лиш бога, а всіх нас. Він же насильно вдирав ся, як знаємо се і бачимо, в нашу автократичну, божеску і безсмертну державу. Він розбитий нужденним молотом хоче наш розкішний Парнас. Він сіє страшенне згіршене і ненависть до нас, богів, серед підчищеної нам, слухняної і покірної „юрби“. Щож ви на се, нащадки тих безсмертних богів в Олімпу, що справедливо колись покарали були Тантала і Прометей, хоч як мала була провинна їх. Таж Прометей за гарне і ідейне діло висів прикований до скали і стогнав з болю і спраги цілі віки, а тут мали би ми дарувати тому, що смертю і ненавистю до богів дише? Ні! Мусимо зломати силу его, мусимо на смерть вбити его! Аж зіпрів, так грізним, громовим голо-

сом говорив, а вслід за ним підхопили інші боги:

Смерть ему, поетови!

Після сего станув другий бог і так мудро і розважно говорив: — Ми боги мусимо добре застановити ся і з тої сумної для нас події витягнути таки науку-осторогу. Слово реко ся і его не відвернеш! Але поки ще наступить ся кровава месть, мусимо забезпечити ще наперед себе та своє існуванє і панованє. Бо то, бачите, всіляко у грішнім світі буває. Він підбурив молоде, запальне, грішне покоління і страшно вдеморалізував те покоління згіршаючим кличем: Смерть бога! Наш політеїзм і так страшно „шванкує“, куля і медомагає, колиж, як кажу, возьмемо тепер ще і се під увагу, що той поет до речити нашу повагу підкопав, так чи не лучше би для вас було замаскувати ся, як се ми так часто робимо, на коротенький бодай часок і чи не проголосити би нам у нашій громаді, на нашім краснім і милім Парнасі — безвіроїсповідність! Се і відверне від нас може увагу всіх. Ніхто не буде думати, що клич „Смерть бога“ до нас відноситься, бо ми будемо вже вільнодумні і безвіроїсповідні. Говорите, що се нам зашкодить? А я говорю, що ні! Про лихі наміри ніхто нас не посудить, навпаки — всі як перше, так і тепер, а може і вірнійше ще стануть нам служити і до землі поклоном бити. Лиш сьміло і відважно в гору з прапором безвіроїсповід-

ности, безконфесійности!..

— Гурра!.. Славно!.. Хай живе безвіроїсповідність на українським Парнасі!.. Заверещали боги і божки, як чорти в християнським пеклі і в ту мить піднесли у гору червоначий стиг з рекламовою напискою:

Безвіроїсповідна громада просить всіх, хто цікавиться ся справою безвіроїсповідности, подати свої адреси в цілі взаємного порозуміння. — Парнас.

А ви, гуловісі!.. Так вам то до вподоби прилав мій монополі? То як я поважив ся піднести мій молот і вдарили ним по макітрі одного лиш бога, так ви висилаєте на муки і записягаєте мені смерть, а як ви убили цілу плеяду богів, то се у вас називає ся за слуга?.. Пождіть но, справлю ся з вами, юхи, але так по своєму, не по вашому крикливому, моралізаторському закону. Сказав і о диво:

То не звів лютий у лісі реве,
То не хижак людське тіло дре, —
То наш муж-гігант на „божка“ йде..

Належало би нам не прозою, а божескою поезією звеличати велику подію, яка ледви чи не епохальною стане в добі нашого відродження.

Смертний син землі — нехай і гігант — зважив ся на нечуваний в історії людства

крок і став безсмертним. Насильно вдер ся до українського Парнасу і що сили мав, в лице луснув одного з божків, аж луна по українським Парнасі пішла. Се був той бог, що найбільше трубив: „За „смерть бога“ — смерть смертельникови“!

Затремтів Парнас..

Задрожала земля..

Вдарили грома. Посипали ся на українську землю огненні блиски і іскри нерухомих лисаков.

Що буде? — питали заголюкані люди і ховали ся, де хто міг по вижах, коморах та по інших закамарках. Та найбільша така паніка повстала в безвіроїсповідній громаді.

Що скаже великий наш Батько-Будда?.. Питали божки в заклопотаню.

І довго-довго булиб сиділи тихо горем і сумом прибиті, великою зневагою поразені, як би їм в поміч не був прийшов один із най-виспих жреців української землі у XX. ст. Великий і Могучий Ляма.

Отже на втіку і відряду богів отворив свої уста Великий і Мудрий Ляма. Страшними і досадними словами напятаував він передовсім сам грішний чинник непримиримого і дикого гіганта. Даліше на вічну пам'ятку записав грядучим поколінням своє строге напимнене на безсмертних фоліялах святої книги, щоб — борони Боже — ніхто більше не поважив ся пійти слідом невміняемого, бож се чинник, що свідчить про упадок поступу і

Культурні „шабасгої“.

Майже у кожному нашому селі, де є бо-дай одна жидівська родина, мусить бути і „жидівський Іванко“. Его робота така: прине-сти води, витріпати жидівські бебехи, засьві-тити свічку на шабас, замести жидівську ха-ту, спрятати всякий бруд за жидівлятами... словом він має бути помелом всіх старих жидів і молодих жидівлят... Его зовнішній вигляд такий: запите, дурновате лице.

Наші люди на селі називають такого чоловіка „жидівським Іванком“ а се тому, бо его робота обслуговувати жидів. А жиди такого „Іванка“ звуть „шабасгойом“.

Такий „шабасгой“ дуже хвалить собі свою посаду, бо часом дістане кусник пова-ляного гугля, кілька чарок горівки та не раз оближе дещо з жидівської миски. Тому то він служить жидови дуже щиро і вірно. А щоби жидови ще більше приподобати ся, „шабас-гой“ не молить ся, ані не крестить ся. Бо й якже крестити ся перед жидом у корчмі? Не ходити до церкви, бо не має часу тай ему соромно показувати ся межи людьми а на-віть на Великдень, коли разом зі жидівськими святами випаде, то „шабасгой“ свідать у корчмі.

„Шабасгой“ так цінить свою посаду, що, хоть жидова не раз наплює ему в лице, хоть дістане не раз і штурханців, то мимо того не покидає своєї посади; бо коли треба жидови услужити, то й свої рідні діти приведе до корчми. „Шабасгой“ хвалить свого жиди на всі заставки „нема, як наш Іцко“!

Прости, Вп. Читачу, що я таке пишу. Бо, що там може Тебе обходити, що „шабас-гой“ робить, або що він говорить? Так? Пра-вда! І мене „шабасгой“ не дуже інтересували. Аж, коли я прочитав у „Ділі“, у „Шляхах“ резолюції академічної молодіжи, що має о-сновати ся у Львові „громада безвіроіспові-дних“, то я почав „жидівськими Іванками“ або „шабасгойами“ більше інтересувати ся.

Я почав шукати у своїм селі, чи нема якого „безвіроісповідного“, щоби подати его імя на місце свого призначення.

Дивним дивом став мені перед очима „жидівський Іванко“ з того села. Ось є — по-думав я собі — правдивий, чистої крови „безвіроісповідник“.

Тебе, Вп. Читачу, певно дуже здивує, як можна порівняти темного шабасгоя зі вченим безвіроісповідником? Я тобі кажу, що можна і зараз таки докажу. Возьми часопис „Шля-хи“, на стор. 105. є стаття „звідність між дум-кою а житєм“. Там є точно подані всі прин-ципи, яких має держати ся безвіроісповідник.

Щоби бути „безвіроісповідником“ voll-blutt-ом, то треба 1) старати ся визволити свою особу зпід панованя Церкви; 2) треба визволити діти від науки релігії; 3) треба визволити себе зпід права про нерозвинність

культури, отже є некультурністю, моральним самовбийством і божевільством; такий чоло-вік може дорогою метампсихори перейти страшні проби нового життя і ніколи не зможе досягнути тої степені щасливості, щоби его ум, інстинкт, змисловість, чуте і всі его вражіння розплили ся в вірвану.

Після сего осуду став великий жрець Ляма молити ся до свого бога Будди, щоби він показав той вчинок, а ні, так нехай до-пустить, щоби він сам, его великий, мудрий і неомийний жрець пірнув у вірдану, бо такого сорому не може пережити.

Вислухав отско могучу, страшну і жарку молитву свого сина великий Будда і на суд вислав свого друга Перуна.

Се на українській землі, мовляв, не на індійській, так вставай старий український ді-ду і йди своїх грішних дітвиг судити! Йди між ними лад робити!...

І збудив ся на голос Будди старий наш Перун. Потряс своїми густими снопам довгих і як сніг білих кучерів, насупив грізно брови і споглянув гнівно на українську землю.

Громовики, лісовики, відьми, чарівники і вовкулаки заревли неכולно і заверещали: — боги жаждуть крові!... боги жаждуть крові!...

А Перун йшов і давив ся суворо перед себе...

Ст. Тарасович.

католицкого супружества а вкіаци 4) треба бути сильною індивідуальністю.

А ті всі чотири принципи найдеш у жи-ттю; в поведеню кожного жидівського Іванка-шабасгоя. Бо кожний „шабасгой“ визволив свою особу зпід панованя церкви; він оми-нає єї навіть на Великдень, він ненавидить всіх попів. Се перший принцип. А другий: Кожний „шабасгой“ визволив свої діти від всякої науки і від науки релігії, бо сам своїх дітвиг молитов не навчить, а до церкви, аї до школи не пішли. Третій принцип: Кожний „шабасгой“ визволив себе від католицкого супружества, бо пропивши все майно і своє і жінчине, прогнав жінку від себе. Четвертий: Кожний „шабасгой“ є сильною індивідуаль-ністю, смілим борцем за свої „гоївські“ ідеї; отже він своє майно, хату, жінку, діти, ціле своє житє посвятив за ті свої ідеали, щоби бути „шабасгойом“. Чи ж може бути ще силь-ніша індивідуальність?

Отже вибачи, Вп. Читачу, що культур-ний „безвіроісповідник“ а „шабасгой“ то все одно; то дві людини, але одна в них душа. Душа одного і другого майже така сама. І одного і другого душа не зуміє піднести ся до чогось вищого понад іду, понад корчму, жи-дівський інтерес, понад жидівський берліг. В одного і другого є звиряча душа. Отже ко-жний жид уважав „шабасгоя“ за звиря. А кожний вчений „безвіроісповідник“ уважав себе також за звиря бездушне. І ддятого власне є він безвіроісповідником, що не ви-дить у собі безсмертної душі, а якусь звиря-чу душу. Для „шабасгоя“ поває о родині, о дітях, о народі, о Бозі є неприступні, а для безвіроісповідника они є глупі і непотрібні.

Чи ж не є они зовсім до себе подібні?

Отже ті культурні шабасгої рішили до-ложити всіх сил і старань, щоби як найкор-ше оснувати у Львові чесну громаду шабас-гойів-безвіроісповідників...

Та се не було би нічо так дивного, ані нічо так великого! Вольному воля! Є това-риства обманців, є товариства пияниць, това-риства прелюбодів, товариства всяких лихо-дів і злодів... то чому ж не може бути това-риство „шабасгойів“?

Але се вельми дивно, що доси жидівські Іванки-шабасгої по селах не показували ся межи чесними людьми; они соромили ся то-го, що є шабасгойами, ховали ся до мишачої діри...

А безвіроісповідники, культурні шабас-гойі втрапили вже навіть те, що ще доброго мають прості жидівські Іванки, стид і сором. Они пишуть прилюдні зазиви до всіх, щоби разом лучили ся...

Они звуть себе борцями за найкрасні ідеї!!!

Они пишуть про себе, що в них є якесь „божеске“ (!!!) я.

А дур вам! Пек! Осина!

Якіж то в них ідеї?! У шабасгойів ідеї: вірна служба жидам! корчмал чарка! жидів-ський берліг! Якіж то борці!

Якеж то в них „божеске“ я?! В них „гоївске“ я, а не божеске!

Я скажу ще більше. Культурні шабас-гойі — себо такі безвіроісповідники — 100 ра-зів гірші від простих шабасгойів, від жидів-ських Іванків. Бо жидівські Іванки на селі то є темні, незрячі, а часом несвідомі своїх злих учинків — а культурні шабасгойі то свідомі і вчені люди, академики, прфесори, адвокати, редактори...

Тамтам можна і треба простити; але сам ні!

Та як не було доси і нема і не буде для нашого народу жадного пожитку з жи-дівських Іванків, так само не буде пожитку з культурних нинішних шабасгойів.

Тільки жидам буде з них пожиток. А для всіх других се сором і ганьба.

Скаже хто, що я представив безвіроіспові-дників в дуже лихому світлі. А я відповім на се, що безвіроісповідні самі себе у 100 ра-зів гіршому світлі представляють.

На світлі є різні твори...

Є кертці, черви, комахи, хробки, гаде та різні звирюки. А найдоскональше єство то чоловік — людина! Людина є людиною тоді, коли має віру в Бога, коли має релігію; а коли її не має, то перестає бути людиною — хоть би був найбільше вченим чоловіком! Людина без релігії, без віри в Бога стає нуж-денним, земним червом, бо черв також є без-віроісповідним.

Така моя думка про безвіроісповідних... Ник. Садовський.

Перед соймовою сесією.

Порядок нарад першого засідання сойму в п'ятницю 5. грудня буде такий: По відчита-ню цісарского патенту, який скликає сойм, забере голос маршалок, а опісля промовить намісник. Обі промови будуть короткі. Опісля послі, як нововибрані зложуть посольський о-біт, а потім відбуде ся верифікація незапро-тестованих посольських мандатів. Після сих формальностей маршалок покличе тимчасо-вих соймових функціонерів, т. є секретарів і квесторів. З черги наступить перше читане правительственной предлоги про виборчу ре-форму. Безпосередно по тім відбуде ся в до-розі формального внеска відіслане предлоги до комісії для виборчої реформи, отже без попереднього внеска комісії-матери. На сїм покінчить ся перше засідане, а справа пере-несе ся до комісії. Реченець слідуєчого за-сідання буде поданий до відома послів пись-менно. На початку засідання маршалок при-святить посмертну згадку помершому ще перед скликанем сойму послови Биджевиче-вичи.

Як зачувати з посольських кругів, про-відником комісії буде краківський консерва-тист, реферат має одержати подольск. Комісія вибере сейчас підкомітет, який буде радити над уложенем виборчих округів.

Всі посольські клуби зберуть ся на засі-дане в четвер; покищо є усталені засідання українського клубу на 7. год. вечером і поль-ської демократії на 10. рано. Предметом нарад буде справа реформи і вибір членів до комі-сії. Як зачувати, з Русинів віддуть на вся-кий случай др. К. Левицкий, др. Е. Петруше-вич, др. Макух і др. Король. Що до пятого руского члена ще нема рішення.

Просимо домагати ся „Руслана“ по всіх реставраціях, каварнях, торговлях і приєдну-вати нам нових передплатників в кругах сво-їх знайомих.

Довірочкі харади в Петербурзі.

З вчерашньої новинки довідали ся наші читачі, що кількох найвиднійших стовнів між галицькими русофілами виїхало до Петербурга і в товаристві гр. Бобрінского, посла Савенка і пос. Раковича, виступають на прилюдних та довірочних зборах з жаллями на важке по-ложене галицьких „Росиян“.

Безсумнівно місія галицьких „Росиян“ в Петербурзі мусить бути дуже важна. Про людске око говорять ся в російських урядових і півурядових органах, що вожди галицьких „Росиян“ вибрали ся до Росії, щоби запун-ти до милосердного серця „матушки“ о обиль-нійші „пособія“ на сей рік „для голодаючих і страждуючих“ русских в підъяремной Галиції“. Але ледво чи хто повірить, що в гру входить лише справа „пособій“.

З поінформованих кругів впевняють, що Росия дуже заінтересована справою галицької соймової реформи і взагалі долею національ-них відносин в Галичині, а петербурські нара-ди з галицькими русофілами в перспективі сего зацікавлення набирають ширшого значіння для нашого народа, для галицької краввої і для австрійської державної політики вза-галі.

Коли з сим злучимо недавне донесене берлінської впливової часописи „Vossische Zeitung“, що російська дипломатія наділила свого нового амбасадора у Відні Шебека пов-новласттю переговорувати з австрійським правительством про укравлене російської мо-ви в Галичині за ціну деяких уступок в ко-ристь російських Поляків — то представить ся нам повний образ змагань Росії супроти Галичини по утраті певного становища на Балкааї.

Який буде вислід конференцій вислан-ників галицького русофілства з повновласни-ками російського правительства в дорозі гр. Бобрінского, сего на разі годі відгадати і го-ді покищо предвидіти, якими дорогами піде російська іредента в Галичині. Що на галицькі відносини буде впливати російський загранич-ний уряд в дипломатичній дорозі то певне; також можна напевно відгадати, що для га-лицьких міжнародних відносин може повтори-ти ся 1908. рік — рік скріплення російської пропаганди в вашім народі. Також не можна сумнівати ся, що сегорічні „пособія“ для „го-

лодаючих и страждующих“ русофілських агітаторів вплинуть обильніше, а ся сума (20.000 К), яку зібрали доси російські нацио-налісти і чорносотенці, в прилюдній дорозі, буде краплею в море державних пособій. Не даром півурядовий орган російського прави-тельства „Новое Время“ відкликувало ся пря-мо до російського царя, щоби він пішов слі-дами одного з своїх попередників, який ви-слав був до Галичини мільон вагонів карто-фель.

В звязи з сими російськими намірами є підлизуване ся наших галицьких русофілів до русофілських Поляків, а те все зміряє до скріплення їх становища в Галичині і для при-скорення давно вимріяної — а по балканським погроми прямо невідкличної — ідеї влученя Галичини до російської держави. Не даром заповідав недавно петербурський дописець „Прикарпатської Руси“, що Росия готовить ся, щоби в слухний час відобрати „свое“.

Наші державники хіба зрозуміють най-новішу гру виборчої Росії супроти Галичи-ни. Для них не є хіба тайною, що на галиць-ких полях бажає Росия розправити ся з Ав-стриєю за свій балканський дипломатичний погром, а зрозумівши те, повинні приміняти такі методи політики в Галичині, щоби скрі-пати у весь зріст український народний рух, бо в сей спосіб удасть ся підірвати основи російських політичних змагань.

А для нашого народа, поїздка галицьких русофілів стає певним доказом, що зближає ся новий період русофілсько-православної агі-тації серед нашого народа. Тому мусимо бу-ти готові, не лише відперти новий наступ Мо-ски в Галичині, але й інтензивною роботою серед нашого народа вирвати єї останки тих станиць, з яких она думає нас атакувати.

Просимо відновити передплату.

НОВИНКИ.

— Календар. В середу: руско-кат.: Прокла і Григорія; римо-кат.: Францішка. — В четвер: руско-кат.: Вовед. Пр. Д. М.; римо-кат.: Вар-вари.

— 65-літє правління нашого Цісаря. По всіх містах австрійської держави відправляють ся нині в церквах Молебні до Всевшнього, що-би позволив нашому добротливому Монарсі прожити ще довгі літа.

Вже й вчера денде опроведено торже-ственно сей рідкий в історії примір юнілею. На засіданю праскої міської ради посадник Грош виголосив бесіду в честь Цісаря і підніс трикратний оклик, який зібрали з одушевле-ням повторили. В віденській синагозі відбула ся відправа при численній участі жидівської публіки.

„Nordd. Allg. Zeitung“ містить статю з нагоди 65-літнього ювілею володарства на-шого Монарха і підчеркує его союзну вір-ність.

„Wiener Abendpost“ оголошує вступну статю, в якій підносить чесноти Монарха. Є Він під кожним зглядом відновителем держави через приведенне до добрих відносин між обома половинами монархії, через розширенє політичних прав на широкі верстви населеня, через новочасний державний устрій під за-конним і суспільним оглядом, через розвиток науки і штуки, через побільшенє продукцій-них сил в рільництві, торговлі і промислі, — в чім всім був Монарх ініціатором і протек-тором. Належить ся ему вдячність за сотво-рене новітньої армії і фльоти і скріпленє ору-жної сили, яка є однак лише знярядом ми-рової політики. Ніколи також не відчували народи більше вдячності як тоді, коли цілий світ стояв під вражінєм, що его досвід і любов до народів удержали мир і рівновагу. Опісля підносить статя лицарський ум Цісаря і его роботацність.

— Національний Музей у Львові (ул. Мох-нацкого 42) мав у листопад 68 чисел приро-сту (до 14.889), на що зложили ся: 110 то-мів в історії штуки, 116 репродукцій творів штуки, 330 фотографій пам'ятників архітекту-ри і творів штуки, 2 дереворити, 6 предметів артистичного промислу поч. XIX. в., 14 ікон XVII. в., 4 різьби, 2 майолікові підставки з Потелича, 19 вавшиков і тканин (в тім новий

одяг босанської Сербкині), 6 предметів східно-го оружя, 2 монети XVII в., 4 рукописи XVIII в., 64 зошити лекцій по медицині (з 1864—71 р., Краків і Прага), 80 свідоцтв шкільних і університетських (1854—1872 р.) і 6 дипломів докторських (1831—1876 р.) — з дарів п. М. Сосенка, оо. Рибачка з Домажира, М. Льва з Залужа, о. Гоцького, І. Кипакевича, Максимовича, Боровика з Одеси, Мацієвича, радн. М. Овншкевича, Монастиря Студитів з Камениці, Давидовича з Рогатина і пані К. Микасової, вдови по львівській лікарні.

Управа Музея подає сим до відома суспільности, що в день св. Андрея Первозваного 13. грудня о 12-й годані в полудне відбуде ся святотче отворене збірок Музея. Повідомлення і білети вступу вже розіслані. Наколиб через яку неувагу або неповноту адресів, хто з бажаючих взяти участь в сїм торжестві не одержав білету, Управа просить звернутися до неї за білетом вступу. З огляду на важність хвалі Управа Музея просить Вп. Товариства і Корпорації о ласкаві зголошення форми участі в торжестві (число відпоручників, прівіти, адреси, дари), щоби на основі сих зголошень можна було усталити програму, яку й подасть ся в своїм часі до публічного відомо. — *І. Свєтлицький.*

— **Вечір пам'яті І. Котляревського** в українському літературно-драматичному тов-і у Вороніж. Сими днями, як пише „Рада“, в театрі „Народного дому“, відбув ся великий літературно-вокальний вечір, присвячений пам'яті Івана Котляревського з нагоди 75-літніх роковин его смерті. На сцені виставлено великий портрет Котляревського, прибраний полтавськими рушниками та сноами жита і освітлений з сноів різнокольоровими електричними лампочками. Під портретом були рушники з художніми постатями українських дівчат та хлопців, а ще вище, на жовтій папері савіми буквами було написано: „Де згода в семействі, де мир і тишина, щасливі там люде, блаженна сторона...“ Вечір почав ся жалюбним маршем: „Вмер батько наш та й покинув нас...“ Після маршу, д. С. А. Чумак розказав коротенько в українській мові життєпис І. Котляревського, а потім прочитав реферат про Котляревського. Стил, за яким відбувало ся читане, завішаво рушниками з написом: „Наша дума, наша пісня — не вмере, не загине“. Після рефератів виконано пісні з „На-талки-Полтавки“ і інші.

Не обійшло ся і без утисків адміністрації. Поки тов-о виставляло драматичні твори, то й нічого, а як почало тов-о готуватися до вечора Котляревського, то 4 дні прийшлося ходити за дозволом. Нарешті вечір був дозволений під умовою, щоби тов-о віддало поліцейським свою печатку з написом на українській мові „Рада Українського Літературно-Драматичного Товариства у Вороніж“. Секретар поліції сказав: „ми живемо в Росії і ви повинні мати печатку на російській мові“. Не помогли й докази представника тов-а, що вказував на 6-й розділ статута тов-а, який дозволяє мати печатку з сими написом. Тов-о одержало дозвіл тільки тоді, як віддали в поліції печатку з „крамольним написом“.

— **Хто силє повенію рублів в Галичину?** Між „жертвами“, які прислали „голодаючим“ и трепетаючим“ русофілам фігурує, одно знаменне місце. 261 К і 73 сот. зібрав „на-м'їсник“ Києво-печерської Лаври, архимандрит Амвросій между братією“. Колись киево-печерська Лавра була духовним огнищем українсько-руського народа, а нині, зробила з неї політика російського правительства перед-ду сторожу русифікації України.

— **Успіхи католицизму в Зєдинених Державах.** Оден з американських владик о. др. Глювнєв в Натхєз подає в ірландських дневниках такі подробиці про успіхи католицизму на області Зєдинених Держав. На 90 мільонів мешканців після останного спису населєня числять Зєдинєні Держави 18 мільонів католиків. Становлять они серед 175 релігійних суспільностей, до яких належать мешканці Зєдинених Держав, найсильнішу і найліше зорганізовану групу. Про успіхи пороблені на гостинній землі свідчать факт, що за часів Вашингтона мешкало в Зєдинених Державах 30 священників і 30.000 католиків, а нині числять католиців 3 кардиналів, 14 архієпископів, 100 єпископів і 17.800 священників. Перед 135 роками припадав оден католик на 121 мешканців, нині 1 на 5. Число навернєнь в висших суспільних кругах виносить останніми роками по 140.000 осіб річно.

— **Король Фердинанд в Софії.** Король Фердинанд зараз по приїзді до Софії оповістив за посередництвом свого цивільного кабінету маніфєст, в яким вказує на чутки про абди-кацію і заявляє, що не має зовсім наміру ухилити ся від обовязків супроти краю; сї чутки розширюють ті, що зле бажать Болгарії.

— **Парох Ст. Самбора** о. Андрей Бенцїн взяв до себе букви „о. Б. в С. С.“ в статі „Справа обсади катехитур і сотрудників“ в 229. ч. „Руслана“ і просить нас спростувати, що він ніколи не говорив, будьто би не хотів сотрудника або катехита, а дальше заперечує, немовби вписав ся до читальні Качковского і до „Gwiazdy“.

— **Жертва нерозумної стрілянини.** В день св. Михаїла, 21. м. в. в часі празника в Сопоті, сокальського повіта, підчас стрілянини з моздіря, розірвало моздір в наслідок сильного набою пороху, а кусні з него поцілили пере-ходячу побіч 18-літню Юлію Підгородецку Максгон та зранили єї тяжко в голову.

— **Огонь.** В Самборі на передмісті Поводо-ва вибух дня 29. листопада о 6 год. рано огонь на обійстю господаря Фр. Зимняка. Згоріли всі будинки господарські і 11 штук худоби. Здогадують ся, що огонь був підложений. Огонь внаслідок сильного вітру розширив ся так швидко, що закам наспіла міска сторожа пожарна, остали вже лиш згарища.

Вчєра о 4. год. по полудни вибух грізний ножар в Клепарові за янєвского рогакою на фільварку і в магазинах з вином Людовика Штадмилера. Пожежа знищила всі будинки фільварку і магазинів.

— **Нечайна смерть.** Вчєра перед полуднем помер у Львові на удар серця учитель Іван Колодуб з Рєменова, львівського повіта. Смерть заскочила его в електричним трамваї, коли їхав до лікарня.

— **Всі гуртують ся в товариства.** В Чернівцях засновано в неділю товариство резерв-них офіцарів, хорунжих, кадетів і офіцарських аспірантів.

— **Австрійська наукова виправа до східної Азії.** Коло Різдяних свят має вихати задумана ще перед роком наукова виправа головного секретаря дендрологічного Товариства, Каміля Шнайдера, та асистента ботанічного інституту д-ра Мацетті до східного Катаю. Цілю виправи є прослідити мало звисну доси рістину провинції Юннан і Сечуан. Старанно приготівана виправа виїде з Генуї і причалить в Тонкін. Дуже прихильно до неї віднесло ся французке правительство, яке припоручило своїм місіям в Китаю, щоби в кождім напрямі підпомогли австрійських дослідників. В околицях віддалених від залізниць, будуть дослідники послугувати ся малими тибетанськими гірськими кониками (пої), які ізза своєї видержаности дуже надають ся як комунікаційний засіб в тибетанських околицях, а великі шатра будуть захистом протятюм цілих тижнів. Каміль Шнайдер має на цілі головно зібрати і привезти до Європи цвітучі кущі і все зелену деревину, якою густо заросли землі східного Китаю. Особливо важні для науки досліди має перевести др. Мацетті, який одержав від цїсарської академії залогому 13.000 К. Сею виправою интересують ся дуже живо наукові круги, як Австрії так і заграниці. Між иншими болгарський король Фердинанд, князь Ліхтенштайн і предсідник торговельної палати Павло Шелер визначили дендрологічному Товариству на сю ціль значні підмоги.

— **Підроблені 50-коронівки.** З Градця доносять, що там появили ся підроблені 50-коронівки, наслідуючі так добре, що годі відрізнити їх від правдивих. Різняють ся лише тим, що є трохи яснійші.

— **Із переписи Волиня.** Після останних вказів числять Волинь 2,698,377 православних, 348,485 католиків і 548,176 жидів, а після народности: Русинів 2,658,432, Поляків 343,284 і Москалів 38,575.

— **Уоружєня Англії і Росії.** „Magdeburger Zeitung“ доносить з Лондону: На двох засіданнях міністеріальної ради раджево над бюджетом маринарня і ухвалєно на єї побільшенє домагаги ся нових кредитів. Точна сума ще не звїсна. Передівсім ходять о побільшенє воздушної флотії. Російське міністерство війни замовило в російських фабриках 400 нових літаків.

— **Випадок російського жандарма на австрійській границі.** В Пачолтовцях під Кієшовицями найшла оноді жандармерія тяжко покалїченого російського жандарма, Йолкімовича,

який переїхав в шпигувських цілях на коня границу і вїхавши в віддалєно 12 км. на скалу, упав разом з конем в пропасть. Тяжко покалїченого перевезено до військового шпиталя в Кракові.

— **Нова чорносотенна організація.** Звїсний Пуришкевич іменем „Союза арханг. Михаїла“ предложив російському міністерству внутр. справ начерк нового „істинно русского“ товариства п. н. „Монархічна ліга просвітна Петра Могили“. Міністерство відносить ся до сєї справи прихильно.

— **Золото на Камчатці.** Коло річки Білої на Камчатці під негрубою верствою торфу відкрито півторасажневу верству золотосного піску. Наткнуло на него троє людей, що утікали перед поліцією і за півтора місяця наположили золота 24 фунти, вартости 30,000 корон. Довкруг того місця тягне ся пустиня на 300 до 400 верстов і через се не легко добувати там золото.

— **Хто марнує неужитки,** замість зложити на У. П. Т., марнує загальне добро.

— **Мертвєць виграв!** Прилюдні лотерії стали ся в Німеччині родом національного добродїйного заведення і не проміне тиждень, щоби не дістала ся комусь головна виграва. При сїй нагоді розказують німєцкі часописи такий случай. Оден селянин з Сандерсдорф в Баварії, купив білет вірберської лотерії. Три дні потім він помер і через те не дождав ся вже, що він виграв 50,000 марок. Родина помершого довідала ся про нежданий спадок в 8 днів по похороні і перешукала дім помершого до найдрібніших річий. Але лотерійного білету годі було дошукати ся. Вкінці хтось пригадав собі, що селянин сховав білет в кишеню нової одіжи. Можна собі представити розпуку рідні: бо покійника зложено в домовину саме в сїм новім одязі. Терпер внесено просьбу до властей, щоби позволено розкопати гріб і занепокоїти покійника земними відвідинами. Як поставлять ся вла-сти до сєї справи — незвісно.

Оповіді.

— **Виділ Товариства св. Ап. Павла** повідомляє, що загальні збори Товариства відбудуть ся в понеділок, дня 8. грудня с. р. о 9. год. рано в салі духовної семінарії у Львові.

Зараз по загальних зборах відбуде ся о 12. год. квілейна Академія в честь митроп. Іпатія Потія, після давнішого оголошеної програми.

— **Торжество відданя „Національного Музея“** ім. Митроп. гр. Шептицького на прилюдний ужток відбуде ся дня 13. грудня о год. 12 в полудне. На се торжество запрошено представників наших культурних інституцій, представників печати, жертводавців музею і визначніших представників нашого громадянства. Як звїсно, наш „Національний Музей“ повстав за почином Ексц. Митрополита, який зложив в нїм пребогаті памятки нашої культури і містять ся у власній палаті при ул. Мохнацького ч. 42.

— **Директором мужескої учительської семінарії у Львові** іменовано тимчасового управителя сєго заведення, шкільного радника, д-ра Маріяна Райтера.

— **З Копичинь.** Надзвичайні загальні збори „Кружка укр. педагогічного товариства“ в Копичинцях відбудуть ся в четвер 4. грудня 1913 в салі І. класи укр. прив. гімназії, з слїдуючим порядком: 1) Резиґнація голови і містоголови. 2) Вибір голови і містоголови. 3) Справа „Дешевої кухні“. — За виділ: *Др. Л. Лопатинський*, голова. *В. Радзінський*, секретар.

— **Заходом Жіночого Кружка У. П. Т. імені Ганни Барвінок у Львові** відіграють учениці виділової школи ім. Шевченка 7. грудня представлєне: „Зима і весна“, або „Снігова краля“, діточа фантастична опера в 2 діях. Музика М. Лисенка. Текст Діпирової Чайки. Аккомпаніємент на фортепіані п. Г. Прокеш-Саркієвичева. Представлєне відбуде ся в салі „Малого театру“ ул. Оссолинських ч. 10. Початок о год. 5½, вечером. Цини місц: Першого ряді крісла по 1-98 К. другорядні по 1-20 К. Крісла в ложах по 1-98 К. Вчасніше можна дістати білети в книгарні Тов-а ім. Шевченка і в канцелярії У. П. Т. ул. Мохнацького ч. 12. — Чистий дохід призначає ся на будову інституту для дівчат.

— **Сходина членів Жіночого Кружка У. П. Т. імені Ганни Барвінок** відбудуть ся 6. грудня (субота) о години 6-й вечером в школі ім. Шевченка (ул. Мохнацького 12). На порядку

днєвнїм: 1) Звіт з діяльности Старшини Кружка. 2) Дискусія на тему: „Вихованє наших дївчат під нинїшню хвилю“. Гості пожадани.

— **Іменованя.** Предсідник галицької дирекції почт і телеграфів іменував адюнкта Тад. Панаєвича почтмайстром в Стоянові, Софію Рихліцку почтмайстеркою в Боянові, Вікт. Майсєрє, експедиєнта, почтмайстром в Гермаківцї; перенїс: Леоп. Альберта, почтмайстра з Гермаківки до Соколик.

— **Тягненє лєсів.** При вчєрашнїм тягненю державних лєсів з 1864. р. у Відні головна виграва 300.000 К упала на серию 381 ч. 9, 40.000 К виграв лєс с. 1712 ч. 80, а 20.000 К лєс с. 3337 ч. 12.

— **Конкурс на рускі стипєндії.** Намісництво розписало конкурс на шість стипєндий з наукового фонду для рускої молодєжи почавши від шк. р. 1913/14. Рєченєць вношеня подань до 1. сїчня 1914 р. О сї стипєндії можуть старати ся студенти-Русини, які є записані на правничий або філософїчний виділ одного з державних університетів. Поданя заосмотрєні в свїдоцтва: хрєщення, убожєства, фреквєнтаційнє і кольовіальнє, а евєнтально і свїдоцтва з державних іспитів, а що до пєтєнтів з першого року, також в свїдоцтво зрілости, треба вносити в конкурснєм рєчєнцї до намісництва на руки дотичного деканату.

— **З залїзниць.** З днєм 15. листопада 1913 отворєно знова бюро продажі білетів їзди п. к. ержавних залїзниць в Коломиї в лєкалі філії дроґєрії фірми Евстахій Тужанський в Ринку під ч. 46. В тїм бюрі продаж ся в буднїх днєх від год. 9—1. в полуднє і від год. 3—7. вечером, в свєята і неділі від год. 9—11 перед полуднем білєти їзди до стаций п. к. державних зал. без обмежєня, а до стаций чужих залїзниць, відповідно дєствуючих тариф по тих самих цінах як і при залїзничих касах. Рівночасно заведєно в дроґєрії тїєї самої фірми в Ринку під ч. 10а продажі білетів їзди як також висилку клунків і пєів з перєстанку Коломиї-Ринок до всіх стаций і перєстанків коломиїських лєкальних залїзниць при поїздах курсуючих в міру потреби, а ватимість зносить ся дотєперішню висилку з того перєстанку за оплатою в поїзді.

Посмертні оповістки.

— **О. Євгеній Горницький**, парох в Раві Рускій, містодєкан і ординарїєтський комісар, предсідник Ради шкільної місцевої і член Ради шкільної окружної, довголітний член місцевої Ради міської і пр., заосмотрєний св. Тайнами, по довгій і тяжкій недугі упокоїв ся в Бовї в неділю, дня 30. листопада в 54. році житя, а в 32. р. свєщєнєства. Винос тїлннїх останків з дому жалоби до місцевої церкви відбудє ся ві второк 2. грудня по полудни; обряд похоронний розпїчє ся в сєреду, дня 3. грудня о год. 8. рано. Покійний належав до незвичайно діяльних людей, свєдомих народних діячів, був взірцевим душпаствєром в Христовім винограді. Лишає після себе загальний жалє. В. в. п.

Т. Б.

Національне вихованє.

Говорить ся у нас „національно свєдомий“, „національно освєдомити“ в розуміню освєдомлюваня широких мас народа, зато менше чуємо про національне вихованє під-ростаючого покоління.

В новїйших часах ваш нарід, поступаючи в розвою, живїйше відчував потребу національної школи, національного вихованя, тому не від річє будє, пізнати нам голоси і погляди на сю справу визначніших педагогів.

Наперед перейдім, яку ціль ставить собі національне вихованє, та розгляньмо ся в історії розвою сєго питаня.

Перед 30 літами видав гімназійний директор в Кольові Оскар Jäger „педагогічні афоризми“, які завішанє для молодого учителя. В них між иншими читаємо таке: „Будеш тепер много чутти про національне вихованє і про національне становище в вихова-

ню. Скажи, чи ти національно вихований? Чи міг би ти мені сказати, як починає ся національне виховане? Певно на сю тему є много розправ?"

В наших часах горіло се світло не так ясно, однак глибоко в нашій душі горів сей святлий огонь любови свого народа. Ми ідеалізували нашу минувшість і в рожевих краках гляділи в будучину, а сучасність бачили більше чорно, ніж в дійсності було. Ся любов не дала нам попасти в зневіру в тяжких часах нашого народа.

Як бачимо, Jäger коротко справив ся з сим питанням. Заміняв він два поняття, які часто і другі міняють, а то "національне виховане і національне одушевлене", а питання, як слід, не пояснив.

Інакше пояснив се питання Kerschensteiner в промові „до головних питань о організації школи". Він каже: „У всіх новітніх державках нерозв'язаний є проблем виховання народа, що виходить на шкоду. Не розумію виховання одиниць з посеред народа, але маю на думці виховане одиниць в нарід".

Від коли цивілізовані народи прийшли до повної свідомости своєї національності і стали жадати дальшого образования і забезпечення собі его, виразно стрічаємо ся з жаданем виховання одиниць в нарід.

Перед десятиліттями літ бачимо майже у всіх народів, як велику ціну прив'язують до виховання взагалі, а до публичного особливо.

Мужі, кермуючі державами і публіцисти в часах ще неясного поняття о національній вихованню прив'язували велику вагу до публичного виховання, до виховання в школі і через школу.

Dupont de Nemours, співробітник Turgot, найвизначнішого французького політика перед революцією, висказав сильну віру, що колиби французький нарід правильно обравував ся через десяток літ, змінив би ся до не пізнання.

В проєктах реформи, побіч устрою держави справа виховання стоїть на першій місці. Се бачимо також в Англії, в Німеччині і в Австрії.

В Франції найскорше і найсильніше виявила ся ідея національності, тому вивела она насамперед поняття національного виховання. Уже в р. 1763. відкрив там La Chatelet „Essai d'education nationale".

Бажаючи національного виховання привикли відтак називати ідеями 1789. р. і мають они в собі закреску проєктів французької революції. Французькі революційні парламенти займали ся ідеєю, що одиниці мусять бути виховані в нарід. Більшість законодавців бажала вихованню надати цілу національну, а стреміла до осягнення сего через централізоване і уніфіковане французького шкільництва, закладаючи в Парижі „Institut national".

В тих часах пошановане прав родини було ще так живе, що виділ, який займав ся, під проводом Талейрава, шкільними питаннями, признав ще свободу навчання, бож задилявав ся, що кожда родина є школою. Держава мала обмежити ся до сего, щоби дати спосібність побирання науки.

Cordocet предположив 20. цвітня 1792. законодавчому зібранню плян урядження в цілій Франції одностайних шкіл, в котрих наука мала бути безплатна. Задавав школи було уодностайне поглядів в наріді і підготоване до пізнішої заводової діяльності.

Головний натиск положено на науку релігії, а науку релігії, зчеркнено з пляну. Cordocet жахав ся ще введення шкільного примусу, а жадав тільки признання державі монополію. Хто хотів дитину посилати до школи, мусів посилати до державної школи.

Robespier вніс в конвенті проєкт заведення шкільного примусу, як наслідок державного, шкільного монополію. Справознавець виділу конвенту виясняв, що наука є найблизшим і найконечнішим обов'язком держави зглядом горожан. Внесенє Robespiera стало законом, котрий удержав ся тільки короткий час. Як довго тревала революція, удержувано шкільний примус і щораз яскравіше означувано національне виховане і потребу господарского виобрання підрастаючого покоління.

Конвент уробив з сеї ідеї оружє проти

релігії і Церкви, що не подобало ся французьким родинам. Наполеон I. обернув публично виховане на службу своєї державної сили. (Дальше буде).

Телеграми

з дня 2. грудня.

Відень (ТКБ). Архієпископ Франц Фердинанд вернув вчера з женою з Англії.

Відень (ТКБ). Палата послів перейшла нині до подрібної розправи над законом про особисто-доходовий податок. Промовляв пос. Загайкевич.

Берлін (ТКБ). Парламент прийняв тимчасовий торговельний договір з Англією.

Загреб (ТКБ). Вибори до сойму відбудуть ся 16. с. м.

Петербург (Пет. аг.). Печатна комісія думи прийняла артикулі начерка печатного закону, який постановляє, що періодичні видання маю ся предклати до перегляду контрольному органу адміністративної влади.

Букарешт (ТКБ). Міністерство заграничних справ предположило вчера парламентови „зелену книгу".

Відень. „W. Allg. Ztg.", доносить з Білгорода, що Сербія домагає ся свого переходового торгу окремою свобідною полоси в пристаневім обсягу в Солуні, на що знова Греція не хоче згодити ся.

Відень. „Neue Fr. Presse" дізнає ся, що Росія заключила військову конвенцію з Чорного моря, Сербією і Болгарією проти Австрії і Туреччини ще в червні 1912 р.

Царгород (ТКБ). Турецко-російське непорозуміння заострило ся імовірно з причини смерті Мустафи. Порто повідомляла російського амбасадора, що Мустафа сповнив самоубійство. Звісно, що узявено Мустафу як убийцю Махмуда Муктара паши. Мустафа скоротив ся був в російській консуляції.

Новий Йорк (ТКБ). „Assoc. Presse" доносить з Мексики, що Гуерта відіхав оноді великою до Вера Круз. Зелізничні урядники бачили его, як вїдан до поїзда. Мав він вмір утіхи.

Вашінгтон. (Б. Райтера). Англійський контрамірал сер Хрістофер Крадок повідомив американського адмірала, що хоче піддати ся в скомбінованих операціях морських сил обох держав під его провід. Сей новий доказ приязних взаємин прийняв тут з великим вдоволенням, головню тому, що Крадок стоїть після старшинства служби понад американським адміралом.

Калько (ТКБ). В урядових кругах твердять, що льорд Кіченер має бути іменованний містокоролем Індій.

Відень (ТКБ). В консулярній академії викладають від початку року сербско-хорватську мову. Лекції уділяє проф. Мілян Валері.

Будапешт (ТКБ). В мармароскім комітеті вибухла холера!

Терст (ТКБ). Італійська молодіж вернула вчера до школи.

Господарські, промислові і торговельні вісті.

Тижневий звіт

Торговельної і промислової палати

про ціни збіжжя і продуктів у Львові від 24. до 30. листопада 1913.

	за 50 клг.
Пшениця	9-25—10-70 К
Жито	7-25—8-40 К
Ячмінє броварняний	8-20—9-00 К
Ячмінє на пашу	7-20—8-00 К
Овес	7-10—07-70 К
Кукурудза	00-00—00-00 К
Гречка	7-70—08-30 К
Горох Вікторія	11-00—12-00 К
Горох зелений	14-00—16-00 К
Бобик	8-00—8-50 К
Конюшина червона	80-00—97-00 К
Конюшина біла	88—120 К
Конюшина шведська	65—75 К
Тимотка	00-00—00-00 К
Ріпак зимовий	14-50—15-00 К
Насінє конопл.	00-00—00-00 К
Хміль старий	00-00—00-00 К
Хміль новий	195—225 К

Олександр Барвіцький.

Спомини з мого життя.

Перша часть (Образки з громадянського і письменського розвитку Русинів в 60-их рр. XIX ст. (з додатком переписки Ст. Новаківча, М. Лисенка і П. Куліша, з 10 портретами і двома картинками) вийшли вже як № 87—91 Загальної Бібліотеки.

Можна набути в Накладні Я. О. Ренштайна в Коломиї, або в Книгарні Н. Товариства ім. Шевченка у Львові.

Ціна брошурованого примірника 1 К 50 сот
оправного примірника 1 „ 80 „

Перше і одинокє Руске Товариство Взаїмних Обезпечень на житє і ренти

„КАРПАТІЯ“

Почетний президент: Єго Ексцеленція митрополит Андрей гр. Шептицький.

„Карпатія“ вибудована на найсолідніших основах.

„Карпатія“ приймає обезпечення на житє у всіх найдогідніших комбінаціях при найкорисніших умовах: на дожитє, посмертні капітали, посяги і ренти.

„Карпатія“ дає обезпеченням всякі користи, які може дати нинішній стан техніки обезпеченє на житє і солідне, оглядне діловодство.

„Карпатія“ основана на взаємності і має на увазі лиш хосен своїх членів. Чисті зиски вертають ся як членські дивіденди.

„Карпатія“ видає поліси, які по трілітнім тривку стають неоспоримими і незападальними.

Нема жадного иншого руского асекураційного товариства на житє лишє одна, однісінька „КАРПАТІЯ“ Обов'язком кожного руского Русина є підпірати лиш своє асекураційне товариство і обезпечуватись лиш в „КАРПАТІЇ“.

„Карпатія“ передає всюди спосібним і ретельним людям по містах і селах свою агентуру.

Найпевнішим способом оцадності є обезпеченє житє. Кождий хто хоче забезпечити своїй родині красну будучність, своїм дочкам посяг, або собі удержанє на старість, най обезпечує ся на житє в „КАРПАТІЇ“.

короткий час своєї діяльності „КАРПАТІЯ“ здобула собі загальну прихильність і довіре навіть в чужинцях, та за короткий час свого існування пошискала 1495 внесків на суму обезпечення 5,123,004 К, з того виставлено 1118 поліс на загальну суму обезпечення 3,695,500 К з річною премією 163,666 К 3453 с.

Ближші інформації що до обезпечень і агенцій уділяє Філія товариства у Львові, ул. Руска ч. 18 коло „Дністра“. Філія приймає також аголошенє внесків на обезпеченє на житє і ренти. (449)

Хрестини

оповіданє О. Степановича

(псевдонім одного звісного і дуже талановитого письменника) — появило ся відбиткою з „Руслана“ накладом Христ. сусп. Союзу і є до набути:

в книгарні тов. ім. Шевченка
Львів, Ринок 10
по ціні 30 сотиків (з поштовою перес. 35 сот.)

Поручати сего оповідання, основаного на ідейній почві польско-руської борби о душі, не потребуємо. Читачі „Руслана“ в листах висловлювали подяку редакції за придбанє сего оповідання і домагали ся відбитки его в цілі поширення в широких верствах нашого народа, особливо в тих околицях і тих кругах, де наш нарід живе помішаний з польським народом, переплітаючись родинними зв'язками і де польське духовенство, яке в нинішніх часах тіснійше, ніж коли іноді стоїть під моральним впливом всепольської, екстермінаційної політики супроти Русинів, хитро перетягає рускі душі в польський національний табор. Тип характерного, тактовного, але рішучого суди Володимира Данкевича з „Хрестин“ промовить красше до неодної заколибаной душі, як сотки агітаційних промов — тому кладемо на серце нашим дітям заосмотритись в се дешеве оповіданє і поширити его в широкіх кругах.

Старший св'ященник

станіславської дієцесії
зві глядає спокійного сотрудника для ведення парохії. Кандидат подасть дотепершні свої посади. Відомість в редакції „Руслана“.

596(2)

„ДОСТАВА“

Стов. зареєстр. з обмеж. (дворазовою) порукою.

Дирекція: Львів, ул. Домініканська 11.
Склади: Львів, ул. Руска 20.

Станіславів, ул. Смольки 1.
Перемишль, Ринок 26.

Поручає свої багато заосмотрені склади усяких церковних річий. Приймає усякі направи, золоченя і переплети. Дотарчає дзвонів, готових і після замовлень та стрійних дзвіночків.

Поручає церковних малярів, різьбярів, золотарів і підприємців будови і направи. Продає церковне і столове біле та срібло, правдиве, хінське і альпаку. Виготовлює хоругви і прапори для „Соколів“ і Чит. „Просвіти“.

Церквам-Членам дає 2% додаткового опусту при закупі.

Кожда Церков, кождий Русин повинен стати членом „Достави“.

Уділ 20 К, платний також ратами; виспове 1 К; дивіденда за 1912 р. 7%.

Часть зиску розділює „Достава“ на церковні і на родинні цілі.

Хто купує в „Доставі“ купує у себе; збільшує народне майно, попирає рідний промисл.

Інформацій уділює дирекція, ул. Домініканська 11; на жаданє висилає цінники 484(26)

Асекуруйте своє майно від огню в „Дністрі“!

Кождий Русин повинен асекуровати ся від огню, щоби на слухай пожежі не понести страти, бо достаток одиниці то добробит цілого народу.

Кождий Русин повинен асекуровати ся тільки в руському товаристві взаїмних обезпечень „ДНІСТЕР“

Нема жадного иншого руского товариства асекураційного, тільки один „ДНІСТЕР“

„ДНІСТЕР“ рахує найдешевші оплати заосекупчення селянських буд. нків.

„ДНІСТЕР“ звертає кождорічний чистий зиск своїм членам; на рік 1912 виводить зворот 10%.

„ДНІСТЕР“ оцінює та виплачує шкоди по огню скоро і ретельно, а до комісії запрошує все двох господарів на оцінителив.

„ДНІСТЕР“ дає підмоги руським школам і оурсам, де виховують ся селянські діти. Люди асекуровані в „ДНІСТРІ“ можуть дістати позичку у всіх великих банках і в Товаристві взаїмного кредиту „Дністер“.

Власні фонди „Дністра“ виводять з кінцем 1912 року 3,910,298 корон.

„ДНІСТЕР“ приймає обезпечення на житє у всіх догідних комбінаціях (на дожитє, посмертні капітали, посяги, ренти).

В „ДНІСТРІ“ можна обезпечити від крадени з вломом движимости всякого рода, а товариства кредитові готівку цінні папери і векселі за дешевою оплатою премії.

Адреса „Дністра“: Товариство взаїмних обезпечень „Дністер“ у Львові, у власнім домі ул. Руска ч. 20.

Брошура: Йосиф II. чи Ян Казимир? (з нагоди св'ятованя мимого 250-літньої річниці естествознавства Львівського Університету).

можна набути в Адміністрації „Руслана“ і в книгарні Наук. Тов. ім. Шевченка у Львові по 30 сот. за примірник.

Чудові образи кисти арт. маль. п. О. Куриласа. I. Пречиста Діва — Мати Руського краю. II. Ісус Христос — небесний Учитель. Сі чудові образи (одинокі на народних мотивах) вийшли вірно після оригіналів у всіх природних красках.

Ціна за пару оправлених образів: в рамках дубових з опакованєм К 20— місячно К 3 „ золотих „ 24— „ К 4 „ магоньових „ 28— „ К 5 „ спеціальних „ 34— „ К 5 Висилає за пошлатою або на рати: М. Кри-вечий Львів. Ринок ч. 10.